

ارزیابی روش‌های مختلف استخراج DNA از کیست ژیاردیا لامبیا

الهام کیا لاشکی^۱

مهند شریف^۲

مهند فخار^۳

احمد دریانی^۴

عبدالستار پقه^۵

چکیده

سابقه و هدف: ژیاردیالامبیا یکی از پاتوژن‌های تک یاخته‌ای مهم است که در طبقه‌بندی جزء تاثرکاران روده‌ای قرار می‌گیرد. ژیاردیازیس معمول‌ترین عفونت انگلی انسان در جهان است که باعث اسهال طولانی مدت می‌شود. هدف از این مطالعه مقایسه و ارزیابی ۵ روش مختلف استخراج DNA از کیست ژیاردیالامبیا به منظور تعیین روش مطلوب بود.

مواد و روش‌ها: این مطالعه بر روی ۳۰ نمونه مدفوع آلوده به انگل ژیاردیا صورت گرفت. تشخیص بیماری با تهیه گسترش مستقیم از نمونه مدفوع و رنگ آمیزی بالا لوگل بود. کیست‌های ژیاردیا به روش گرادیان سوکروز تخلیص شدند و ۵ روش مختلف استخراج بر روی این نمونه‌ها صورت گرفت. که شامل: ذوب و انجاماد + گلوله‌های شیشه‌ای + کیت (FGK)، ذوب و انجاماد + فلن کلروفرم ایزو امیل الکل (PCI)، جوشاندن + فلن کلروفرم ایزو امیل الکل، سونیکاسیون + فلن کلروفرم ایزو امیل الکل و ذوب و انجاماد + نمک با غلظت بالا (High salt) بود. سپس واکنش یک مرحله‌ای PCR بر روی DNA استخراج شده در ناحیه ژنی gdh انجام گرفت.

یافته‌ها: بالاترین میانگین نسبت جذب نوری (DNAOD) به ترتیب مربوط به روش استخراج FGK از مدفوع و روش ذوب و انجاماد + غلظت بالا نمک (High salt) است. همچنین بالاترین و کمترین میانگین غلظت به ترتیب مربوط به روش ذوب و انجاماد + PCI و روش FGK است همچنین پس از الکتروفورز محصول PCR با استفاده از روش استخراج FGK اسمیری در باندها مشاهده نشد. کمترین زمان استخراج (2h) مربوط به روش FGK بود.

استنتاج: تایید مطالعه حاضر نشان داد جهت رفع اشکالات استخراج DNA از کیست‌های ژیاردیا و کاهش زمان استخراج استفاده از گلوله‌های شیشه‌ای (Glass beads) و سپس کیت استخراج (Bioneer Accu prep) روشی مطلوب و دارای بیشترین کارآیی می‌باشد.

واژه‌های کلیدی: ژیاردیالامبیا، نمونه‌های مدفوع، استخراج DNA، کیت استخراج PCR, Accuprep

مقدمه

حدود ۲۰۰ میلیون نفر در دنیا تخمین زده می‌شود^(۱). در مرور ۳۰۰ برسی انجام گرفته در زمینه انگل‌های روده‌ای انسان در ایران در ۵۰ سال گذشته، ژیاردیا در کنار

ژیاردیا لامبیا یکی از پاتوژن‌های تک یاخته‌ای مهم است که در طبقه‌بندی جزو تاثرکاران روده‌ای قرار می‌گیرد^(۲). این انگل انتشار جهانی داشته، شیوع آن

E-mail: mahdif53@yahoo.com

مؤلف مسئول: مهدی فخار - ساری: کیلومتر ۱۸ جاده خزرآباد، مجتمع دانشگاهی پامبر اعظم، دانشکده پزشکی

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد انگل شناسی، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی مازندران

۲. مرکز تحقیقات توکسیپلاسموز، گروه انگل شناسی و قارچ شناسی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی مازندران

۳. مرکز تحقیقات بیولوژی سلولی و مولکولی، گروه انگل شناسی و قارچ شناسی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی مازندران

۴. مرکز تحقیقات توکسیپلاسموز، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی مازندران

تاریخ دریافت: ۱۳۹۱/۸/۲۱ تاریخ ارجاع جهت اصلاحات: ۱۳۹۱/۹/۲۷ تاریخ تصویب: ۱۳۹۱/۱۱/۴

مواد و روش‌ها

- جمع آوری و جداسازی کیست

در این مطالعه ۳۰ نمونه مدفع آلوود به انگل ژیارديازيس را مشکل می‌کند^(۴) اگرچه چندين روش EnzymeImmunoassaykit مانند ايمونوفلور سنتستيقو مانند Giardiacelisa و Prospect برای تشخيص انگل در مدفع وجود دارد. هنوز آزمون ميكروسكوبی مدفع روش تشخيصی معمول است^(۵). هر چند اين روش ممکن است به اندازه کافی برای تشخيص سطوح پایین آلوودگی یا تمایز بین نوع گونه‌های ژنتیکی ژیارديا الامبیا حساس نباشد^(۶-۹) بنابراین با وجود چنین محدودیت‌هایی این روش‌ها برای مشخص کردن اپیدمیولوژی مولکولی ژیارديازيس رضایت بخش نیست^(۱۱،۱۰) اخیراً روش هایی بر پایه PCR برای تشخيص و ژنتوتایپینگ ژیارديا بوسیله محققین انجام شده است^(۱۲).

آماده سازی کیست‌های تخلیص شده واستخراج DNA در این بررسی ۵ روش استخراج DNA بر روی هر ۳۰ نمونه حاوی کیست ژیارديابه شرح زیر انجام شد:

۱- روش استخراج با کیت (FGK)Accuprep

ابتدا ۲۰۰ میکرولیتر از هر نمونه حاوی کیست ۲ بار با آب مقطر شستشو داده شد و کیست‌ها با اضافه نمودن گلوله‌های شیشه‌ای (۴۵/۵۲-۰ MM قطر) و ۴۰۰ میکرولیتر بافلیز کننده به میکروتیوب‌ها و با کمک ورتكس نمودن به مدت ۱۰ دقیقه دیواره کیست‌ها خرد گردیده سپس ۸ الی ۱۰ بار ذوب و انجاماد تکرار شد. جهت انجاماد از نیتروژن مایع و جهت ذوب از دمای ۹۵ درجه سانتی گراد به مدت ۲ تا ۳ دقیقه استفاده شد. در این مرحله هر یک از نمونه‌ها ۴۰ میکرولیتر پروتئیناز k (۱۰۰۰۰۰۰۰) و ۴۰ میکرولیتر سدیم دودسیل سولفات ۱ درصد اضافه شد و نمونه‌ها به مدت ۱۶ ساعت در بن ماری ۵۶ درجه سانتی گراد قرار داده شدند. سرانجام استخراج DNA انگل با توجه به دستورالعمل کارخانه سازنده: (Bioneer Corporahon) Accuprepstool Dna Extraction Kit انجام شد.

۲- روش فل کلروفرم ایزوامیل الکل (PCI)

در این روش ۲۰۰ میکرولیتر از هر نمونه حاوی کیست ۱۰ بار ذوب و انجاماد شد. سپس استخراج DNA با روش فل کلروفرم ایزوامیل الکل انجام گرفت^(۱۶).

آنتمبا هیستولیتیکا، شایع‌ترین تک یاخته‌های بیماری‌زا بوده‌اند^(۳) حساسیت پایین روش‌های معمول، تشخیص ژیارديازيس را مشکل می‌کند^(۴) اگرچه چندین روش EnzymeImmunoassaykit مانند ايمونوفلور سنتستيقو مانند Giardiacelisa و Prospect برای تشخيص انگل در مدفع وجود دارد. هنوز آزمون ميكروسكوبی مدفع روش تشخيصی معمول است^(۵). هر چند این روش ممکن است به اندازه کافی برای تشخيص سطوح پایین آلوودگی یا تمایز بین نوع گونه‌های ژنتیکی ژیارديا الامبیا حساس نباشد^(۶-۹) بنابراین با وجود چنین محدودیت‌هایی این روش‌ها برای مشخص کردن اپیدمیولوژی مولکولی ژیارديازيس رضایت بخش نیست^(۱۱،۱۰) اخیراً روش هایی بر پایه PCR برای تشخيص و ژنتوتایپینگ ژیارديا بوسیله محققین انجام شده است^(۱۲).

بعضی از این روش‌ها محدودیت‌هایی دارد برای مثال ممکن است محصول DNA استخراج شده به دلیل مشکلاتی در شکستن دیواره کیست کم باشد یا حساسیت تکیک PCR بر نمونه‌های مدفع به دلیل وجود مهار کننده‌های PCR مثل لیپیدها، هموگلوبین، نمک‌های صفراء، پلی ساکاریدهای موکوس، باکتری و محصولات هضم غذایی کم شود^(۷).

حساسیت بررسی‌های مولکولی از طریق روش‌های مؤثرتر استخراج DNA و سیستم‌های حساس‌تر تکثیر برای شناسایی ژن افزایش یافته است با بررسی‌های مولکولی انجام شده بر روی ژن‌های مختلفی از قبیل گلوتامات دهیدروژناز، تریوز فسفات ایزومرازو بتاژیاردين ایزوله‌های مختلف ژیارديا الامبیا قابل تمایز می‌باشند همچنین آنالیز توالی ژنی GDH و TPI ژیارديا شناسایی ژنتوتایپ‌های مختصات را ممکن می‌سازد^(۱۱،۱۳،۱۴).

با توجه به این که تاکنون روش استاندارد و مورد قبول یکسان برای استخراج DNA از کیست ژیارديا معزفی نشده است لذا این مطالعه با هدف مقایسه چند روش استخراج DNA جهت یافتن روش مطلوب استخراج و بهبود روش PCR انجام شد.

میکرولیتر شامل ۷ میکرولیتر محصول استخراج DNA ۱۰۰ پیکومول از هریک از پرایمرهای رفت و برگشت، ۱۶ میکرولیتر آب مقطر و Mastermix تهیه شد سپس با دستگاه ترموسیکلر (BioRad, USA) تحت شرایط ذیل انجام گرفت. برنامه PCR به ترتیب زیر انجام شد: دناتوراسیون اولیه در دمای ۹۴ درجه سانتی گراد ۸ دقیقه، در ادامه ۳۵ سیکل با دمای ۹۴ درجه سانتی گراد به مدت ۹۰ ثانیه، ۶۰ ثانیه، ۶۰/۵ درجه سانتی گراد به مدت ۹۰ ثانیه، ۷۲ درجه سانتی گراد به مدت ۱۲۰ ثانیه و در نهایت یک سیکل با دمای ۷۲ درجه سانتی گراد به مدت ۵ دقیقه. در این مطالعه از آب مقطر به عنوان کنترل منفی استفاده شد. نهایتاً محصول PCR بر روی ژل آگارز ۱ درصد حاوی اتیدیوم بروماید الکتروفوروز شد. برای نشان دادن اندازه باند از مارکر ۱۰۰ جفت بازی استفاده شد. همچنین در این مطالعه مدت زمان استخراج در هر ۵ روش با یکدیگر مقایسه شد.

یافته‌ها

در این مطالعه ۵ روش استخراج DNA از کیست ژیارديا بر روی ۳۰ نمونه مدفوع بيماران آلوده به انگل ژیارديا انجام و با یکدیگر مقایسه شدند. نتایج استخراج DNA با روش‌های مختلف در جدول شماره ۱ نشان داده شده است.

همان طور که در جدول شماره ۱ مشاهده می‌شود بالاترین و کمترین نسبت OD به ترتیب مربوط به روش FGK و روش Highsalt است. همچنین بالاترین و کمترین میانگین غلظت به ترتیب مربوط به روش ذوب و انجاماد + PCI و روش FGK است. بر روی DNA استخراج شده از هر ۵ روش PCR صورت گرفت و تنها

۳- جوشاندن (*Boiling*)
در این روش ابتدا در میکروتیوب حاوی ۲۰۰ میکرولیتر از نمونه حاوی کیست را با پارافیلم محکم بسته درون بشر گذاشته شد. نمونه مذکور به مدت ۳۰ ثانیه در مایکروویو قرار داده پس از آن نمونه‌ها جهت مشاهده وضعیت کیست‌ها زیر میکروسکوپ نوری با بزرگنمایی ۴۰ مورد بررسی قرار گرفت. سپس استخراج DNA با روش PCI انجام گرفت.

۴- روش سونیکاسیون (*Sonica Tion*)
ابتدا میکروتیوب حاوی ۲۰۰ میکرولیتر از نمونه حاوی کیست را داخل بشر حاوی بخ گذاشته و از طریق دستگاه سونیکاتور به مدت ۸ دقیقه در معرض امواج ماوراء صوت قرار داده و ادامه استخراج به روش PCI انجام شد.

۵- نمک با غلظت بالا (*High Salt*)
ابتدا ۲۰۰ میکرولیتر از هر نمونه حاوی کیست را ۱۰ بار ذوب و انجاماد نموده سپس استخراج DNA با روش High Salt انجام شد (۱۷). بعد از استخراج DNA با ۵ روش مذکور غلظت DNA و نسبت جذب نوری در طول (WPA, England) nm ۲۶۰ و nm ۲۸۰ با دستگاه نانودرایپ (WPA, England) اندازه گیری شد.

تکثیر ژن *GDH* به روش PCR
تکثیر ژن *GDH* با یک مرحله PCR با پرایمرهای (FORWARD 5' TCAACG TCAACCGGC TTCCGT3') GDHF و (REVERSE 5' TCAACG TCAACCGGC TTCCGT3') GDHR با کمی تغییرات بر اساس روش READ در سال (۲۰۰۴) انجام شد (۱۸). مخلوط واکنش PCR به حجم ۲۵

جدول شماره ۱: مقایسه ۵ روش استخراج DNA از کیست انگل ژیارديا

	روش						متغیر (نسبت جذب نوری $\frac{4260\text{nm}}{290\text{nm}}$)
	ذوب و انجاماد + PCI	سونیکاسیون + PCI	جوشاندن + PCI	ذوب و انجاماد	FGK	روش	
۰/۸	۱/۰/۸	۰/۹/۸	۱/۱/۲	۱/۶۴۵			
۳۳/۲	۲۹/۷	۴۶/۱	۵۷/۶	۲/۱۹			
>۴h	>۴h	>۴h	>۴h	<۴h			
					میانگین غلظت		
						مدت زمان استخراج	

تصویر شماره ۳: الکتروفورز محصولات DNA استخراج شده با روش PCI با استفاده از روش الکتروفورز ۱ درصد ستون -۴: فل کلروفورم

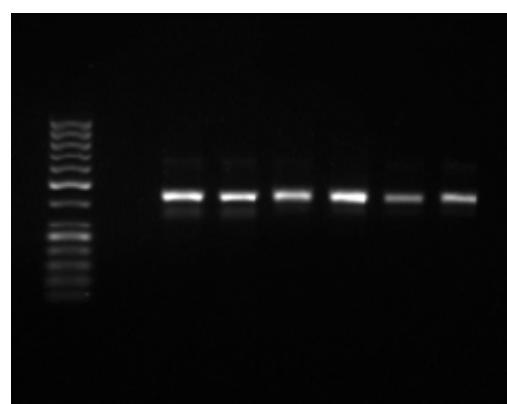
در روش FGK ژن GDH با موفقیت تکثیر شد و در الکتروفورز محصول PCR باند بدون اسمیر مشاهده شد (تصاویر شماره ۱ و ۲). در حالی که با روش ذوب و انجامد + PCI در الکتروفورز PCR یک باند مشاهده شد ولی اسمیر نیز مشاهده شد (تصویر شماره ۳). در سایر روش‌ها با وجود این که غلظت DNA تا حدی قابل قبول بود ولی در الکتروفورز محصول PCR باندی مشاهده نشد. همان‌طور که در جدول شماره ۱ آمده است استخراج با FGK در مقایسه با روش‌های دیگر نیز کمترین زمان را به خود اختصاص داد (بدون در نظر گرفتن مرحله مقدماتی).

بحث

مطالعه حاضر با هدف مقایسه ۵ روش مختلف استخراج DNA از کیست ژیارديا و تعیین روش مطلوب طراحی شد. در این مطالعه ۳ متغير جذب نوری، غلظت DNA و مدت زمان استخراج مورد بررسی قرار گرفت. از میان ۵ روش مورد بررسی روش استخراج با FGK نتایج مطلوبی به دست آورد و از استخراج با روش‌های جوشاندن، سونیکاسیون و نمک با غلظت بالا نتایجی حاصل نشد. با استفاده از روش PCR و PCR-RFLP می‌توان بین ژنتوتایپ‌های ژیارديا لامبیا تمایز قائل شد. هر چند تکنیک‌های PCR برای نمونه‌های مدفوع ممکن است به دلیل وجود مهار کننده‌های PCR و مشکل بودن تخریب کیست حساس نباشد. برای افزایش حساسیت PCR یک روش استخراج DNA مؤثر لازم است^(۱۶) در مطالعه حاضر بعد از بررسی جدول این گونه به نظر می‌رسد که جذب نوری و غلظت DNA استخراج شده از هر ۵ روش تقریباً قابل قبول است ولی نتایج PCR مؤید مطلب دیگری است. اگر چه OD (نسبت در اغلب نمونه‌ها قابل قبول بودولی PCR آن‌ها موفقیت آمیز نبود که می‌تواند به علت حضور ناخالصی‌هایی باشد که تکثیر DNA را مهار می‌کند. بنابراین روش تخلیص DNA از نمونه‌های مدفوع باید این ناخالصی‌ها را خارج کند. استفاده از نمونه مدفوع جهت تکثیر

تصویر شماره ۱: الکتروفورز محصولات DNA استخراج شده از ۵ روش مختلف با استفاده از روش الکتروفورز ۱ درصد
M: مارکر (100-3kbp)
ستون های ۸-۱۱: سونیکاسیون
ستون های ۱۱-۱۵: نمک با غلظت بالا
ستون -۴-۷: کیت

تصویر شماره ۲: الکتروفورز محصولات DNA استخراج شده با روش FGK با استفاده از روش الکتروفورز ۱ درصد FGK. ستون -۲.

مهار کننده‌های PCR استفاده کردند (۲۵). Nantavisai و همکاران (۲۰۰۷) جهت استخراج DNA از کیست ژیارديا ۳ روش فتل کلروفرم، کیت و فیلتر کاغذی FTA را مقایسه کردند و استفاده از فیلتر کاغذی FTA را به دلیل داشتن حساسیت بالا و کاربرد اسان به عنوان روش مؤثر معرفی کردند (۲۶).

در مطالعه حاضر استخراج با کیت BIONEERACCUPREP به عنوان بهترین روش معرفی می‌شود چون حساس‌تر است و زمان کمتری صرف می‌کند و مانند سایر کیت‌های استخراج PCR (QIAamp) (۲۸) به طور مؤثری مهار کننده‌های PCR را حذف می‌کند. استخراج DNA از مقادیر کم مواد بیولوژیکی مانند اسمیرهای خونی یا کرم‌های کوچک و... با استفاده از روش فتل کلروفرم همیشه عملی نیست و این روش غالباً در کشورهای در حال توسعه استفاده می‌شود در حالی که مرسوم‌ترین روش استخراج در کشورهای صنعتی استفاده از کیت است. محققین بر این باورند کیت‌های مختلف با نام‌های تجاری مختلف می‌توانند در استخراج مؤثر باشند (۲۹). استخراج DNA ژیارديا به غلظت کیست، وجود مهار کننده‌ها، دقیق در جداسازی کیست، حذف ساکارز و... بستگی دارد (۳۰) از جمله مطالعات انجام شده اخیر در ایران می‌توان به مطالعات زیر اشاره نمود. منوچهری و همکاران (۲۰۱۲) جهت استخراج DNA برای ژنتوتایپینگ ژیارديا از گلوله‌های شیشه‌ای، بافر لیز کننده و کیت کیاژن استفاده کردند (۳۳). در مطالعه سرکاری و همکاران (۲۰۱۲) جهت تعیین ژنتوتایپ‌های مختلف ژیارديا، DNA انگل به روش دستی و با استفاده از روش رایج فتل و کلروفرم به همراه بافر لیز کننده حاوی Triton X100 استخراج شد (۳۲). در مجموع باید گفت محققین مختلف روش‌های متنوع بهینه‌سازی روش استخراج را تجربه نمودند که می‌توان بر اساس نوع امکانات موجود هر آزمایشگاه آن‌ها را انتخاب و عملیاتی نمود. در مجموع باید مذکور شد که استفاده از گلوله‌های

DNA باعث مشکلاتی می‌شود این مشکلات به علت وجود انواع مختلف باکتری و مواد غذایی هضم شده در مدفع است (۱۹) اغلب این مواد (پلی ساکاریدها، هموگلوبین و....) حلایت مشابه DNA دارند. در نتیجه با روش‌های معمولی و سنتی استخراج مثل استفاده از دترجنت، پروتئاز و فتل کلروفرم کاملاً حذف نمی‌شوند و به عنوان آلودگی در رسوب نهایی DNA باقی می‌مانند خلوص DNA را کاهش می‌دهند و به عنوان مهار کننده‌های PCR عمل می‌کنند. به این دلیل بعضی از روش‌های استخراج جهت آنالیز حساس‌تر بهبود یافند (۲۰) همچنین جهت حذف ناخالصی‌های DNA و مهار کننده‌های موجود در مدفع از موادی مانند فتل CTAB کلروفرم، PVP (پلی وینیل پلی پیرولیدون) و روش جوشاندن (ستیل تری متیل آمونیوم بروماید) است (۲۱) این مواد ذکر شده هم مهار کننده‌ها و هم محصول استخراج را کاهش می‌دهند (۲۲). در مطالعه ما اگر چه در روش استخراج با ذوب و انجماد PCI+ Gلاظت DNA نسبت به سایر روش‌ها بالاتر بود ولی باقیستی به این نکته توجه کرد که با این روش ناخالصی‌های DNA کاملاً حذف نمی‌شود و در PCR اختلال ایجاد می‌کند در حالی که غلظت DNA در استخراج با کیت کم اما خالص است. همچنین استخراج با فتل کلروفرم علاوه بر این که وقت‌گیر و پر زحمت است معاوی مانند استفاده از فتل دارد که توکسیک و سمی است (۲۳) سرعت، ایمنی و خلوص بیشتر از مزایای کیت می‌باشد، تنها عیب این روش هزینه بالاست (۲۴) بر اساس مطالعه Jiang و همکاران (۲۰۰۵) استخراج از اووسیت کریپتوسپوریدیوم در نمونه‌های مدفع با ۶ روش انجام شد ۵ روش اول بر پایه استفاده از کیت و روش آخر روش معمول فتل کلروفرم بود که بین این روش‌ها عملکرد روش آخر ضعیف بود (۲۴). بایانی و همکاران (۲۰۱۱) برای استخراج DNA از گلوله‌های شیشه‌ای و تکرار ذوب و انجماد جهت شکستن دیواره کیست و کیت QIAamp به منظور حذف

می شود جهت استانداردسازی روش یکسان جهت استخراج مطلوب DNA از نمونه های مختلف بالینی و محیطی (از جمله منابع آبی) مطالعات بیشتری با محوریت حذف مواد مهار کننده انجام گیرد.

سپاسگزاری

بدین وسیله از معاونت تحقیقات و فناوری دانشگاه علوم پزشکی مازندران به خاطر حمایت های مالی قدردانی می شود. این مقاله حاصل بخشی از پایان نامه (کد ۱۸۷-۹۰) کارشناسی ارشد خانم الهام کیالاشکی می باشد.

شیشه ای و تکرار ذوب و انجماد قبل از شروع استخراج تأثیر به سزایی در شکستن دیواره کیست ها دارد و نتایج ما با مطالعاتی که در آن ها از گلوله های مغناطیسی برای استخراج DNA از سلول های روده^(۳۱) و گلوله های شیشه ای برای تخریب تخم نیما^(۳۲) استفاده می کنند مطابقت دارد. نتایج مطالعه حاضر نشان داد جهت رفع اشکالات استخراج DNA از انگل ژیارديا قبل از شروع استخراج استفاده از گلوله های شیشه ای (Glass Beads) + تکرار ذوب و انجماد وسیس استفاده از کیت استخراج Accuprep Bioneer موفقیت امیز می باشد. لذا پیشنهاد

References

1. Lalle M, Pozio E, Capelli G, Bruschi F, Crotti D, Cacciò SM. Genetic heterogeneity at the beta-giardin locus among human and animal isolates of *Giardia duodenalis* and identification of potentially zoonotic subgenotypes. Internation J Parasitol 2005; 35(2): 207-213.
2. Heyworth MF. Giardia Infections. Plenum Press 1996; 227-238.
3. Kia E, Hooshyar H, Mobedi I. Study on human intestinal parasitic reports in Iran during past century. Proceeding in Second Iranian National Parasitic Diseases.2007.PP: 137 (Persian).
4. Flanagan PA. Giardia – Diagnosis, clinical course and epidemiology. A review. Epidemiol Infect 1992; 109: 1-22.
5. Guy RA, CXiao, PAHorgen. Real-time PCR assay for detection and genotype differentiation of *Giardia lamblia* in stool specimens. J Clin Microbiol 2004; 42: 3317-3320.
6. Johnston SP, Ballard MM, Beach MJ, Causer L, Wilkins PP. Evaluation of three commercial assays for detection of *Giardia* and *Cryptosporidium* organisms in fecal specimens. J Clin Microbiol 2003; 41: 623-626.
7. NantavisaiK, MungthinM, Tan-ariya P, Rangsin R, Naaglor T, Leelayoova S. Evaluation of the sensitivities of DNA extraction and PCR methods for detection of *Giardia duodenalis* in stool specimens. J Clin Microbiol 2007; 45: 581-583.
8. Amar CF, Dear PH, Pedraza-Diaz S, Looker N. Blinded application of microscopy, boctriological, culture Immuno assays and PCR to detect gastrointestinal phatogens from faecal samples of patiens with community- acquired diarrhoea. Europen J Clin Microbiol Infect Dis 2004; 23: 529-534.
9. Bertrand I, Albertini L, Schwartzbord J. Comparison of two target genes for detection and genotyping of *Giardia lamblia* in human feces by PCR and PCR-RFLP. J Clin Microbiol 2005; 43: 5940-5944.
10. Sulaiman IM, Fayer R, Bern C, Gilman RH. Triosephosphate isomerase gene characterization and potential zoonotic transmission of *Giardia duodenalis*. Emerg Infect Dis 2003; 9: 1444-1452.

11. Amar CF, Dear PH, Pedraza-Diaz S, Looker N, Linnane E, McLauchlin J. Sensitive PCR-restriction fragment length polymorphism assay for detection and genotyping of *Giardia duodenalis* in human feces. *J Clin Microbiol* 2002; 40: 446–452.
12. Caccio SM, DeGiacomo M, Pozio E. Sequence analysis of the beta-giardin gene and development of a polymerase chain reaction-restriction fragment length polymorphism assay to genotype *Giardia duodenalis* cysts from human faecal samples. *Int J Parasitol*; 2002; 32: 1023-1030.
13. Abbaszadegan MR, Tavasoli A, Velayati A, et al. Stool-based DNA testing, a new noninvasive method for colorectal cancer screening, the first report from Iran. *World J Gastroenterol*, 2007; 14, 1528-33.
14. Machiels BM, Ruers T, Lindhout M, Hardy K, Hlavaty T, Bang DD, et al. New protocol for DNA extraction of stool. *Biotechniques* 2000; 28: 286-290.
15. Rezaian m,Ghalhari sm. axenic culture and cryopreservation of giardia lamblia isolated in Iran.J IR Iran 1995;8(4):255-258.
16. Sambrook J, Fritsch EF, Maniatist T. Molecular cloning. A laboratory manual (2 nd ed), cold spring Harbor laboratory, New York, 1989.
17. Aljanabi SM, Martinez I. Universal and rapid salt-extraction of high quality genomic DNA for PCR-based techniques. *Nucleic Acids Res*. 1997;25(22): 4692-4693.
18. Read CM, Monis PT ,Thompson RC Discrimination of all genotypes of *Giardia duodenalis* at the glutamate dehydrogenase locus using PCR-RFLP .*Infect Genetic Evol* 2004; 125-130.
19. Greenfield L, White TJ. Sample preparation methods. In: Diagnostic Molecular Microbiology. American society for microbiology Washington D.C 1993; 122-137.
20. Monteiro L, Gras N, Megraud F. MagneticImmuno-PCR assay with inhibitor removal for direct detection of *Helicobacter pylori* in human feces. *J Clin Microbiol* 2001; 39(10): 3778-3780.
21. Verweij JJ, Blange RA, Templeton K, Schinkel J, Brienen EAT, et al. Simultaneous detection of *Entamoeba histolytica*, *Giardia lamblia*, and *Cryptosporidium parvum* in fecal samples by using multiplex real-time PCR. *J Clin Microbiol* 2004; 1220–1223.
22. Abbaszadegan MR, Velayati A, Tavasoli A, Dadkhah E; Rapid DNA extraction protocol from stool, suitable for molecular genetic diagnosis of coloncancer. *Iranian Biomed J* 2007; 203–208.
23. Planells D, Lipose F, Puing N, Montoro JA. A new, Fast and simple DNA extraction method for HLA and VNTR genotyping by PCR amplification. *J Clin Lab Anal* 1996; 10:125-28.
24. Borji CH, Eslami A, Zakeri S. Isolation of DNA from a single Helminth using new developed Kit in Iran and its PCR analysis. *Iranian J Parasitol*. 2007; 2: 34-39.
25. Jiang KJ, Alderisio KA, Singh A, Xiao L. Development of procedures for direct extraction of *Cryptosporidium* DNA from water concentrates and for relief of PCR inhibitors. *App Environ Microbiol* 2005; 71: 1135– 1141.
26. Babaei Z ,Oormazi H ,Rezaei S, Rezaeian M ,Razmjou E .*Giardia intestinalis: DNA extraction approaches to improve PCR results* .ExperimentParasitol2011;128:159-162.
27. Nantavisai K, Munghin M, Rangsin R. Evaluation of the sensitivities of DNA

- extraction and PCR methods for detection of Giardia duodenalis in stool Specimens. J Clin Microbiol 2007; 2: 581-583.
28. Coles GC, Jackson F, Pomroy WE, Prichard RK. The detection of anthelmintic resistance in nematodes of veterinary importance. Vet Parasitol 2006; 31: 136(3-4): 167-85.
29. Blagg W, Schlogel EL, Mansour NS. A new concentration technique for the demonstration of protozoa and helminth eggs in feces. Am J Trop Med Hyg 1955; 4(1): 23-28.
30. Afshin Barazesh1, Jafar Majidi, Esmaeel Fallah3 and Reza Gholikhani. Introducing a simple and economical method to purify *Giardia lamblia* cysts. African J Biotech 2011; 10(42); 8498-8501.
31. Wehausen JD, Ramey RR 2nd, Epps CW. Experiments in DNA extraction and PCR amplification from bighorn sheep feces: the importance of DNA extraction method. J Heredit 2004; 95: 503-509.
32. Nunes CM, Lima LG, Manoel CS, Pereira RN, Nakano MM, Garcia JF. Ecal specimens preparation methods for PCR diagnosis of human taeniosis. Rev Inst Med Trop Sao Paulo. 2006; 48(1): 45-47.
33. Sarkari, B., Ashrafmansori, A., Hatam, G.R., Motazedian, M.H., Asgari, Q. and Mohammadpour, I. Genotyping of Giardia lamblia isolates from human in southern Iran. Tropical Biomed 2012; 29(3): 366–371
34. Manouchehri Naeini K, Seyed Abdollah Hosseini, et al. Genotyping of Giardia duodenalis isolates in individuals with and without chronic diarrhea using Polymerase Chain Reaction. J Mazand Univ Med Sci 2012; 22(95): 39-46 (Persian).
35. Babaei Z., Oormazdi H, Akhlaghi L, Rezaie S, Razmjou E, Soltani-Arabshahi SK, et al. Molecular characterization of the Iranian isolates of Giardia lamblia_application of the glutamate dehydrogenase gene. Iranian J Publ Health 2008; 37(2): 75-82.